

SLOVENSKO BEZ HRANÍC

Stála konferencia ONLINE

Úrad pre Slovákov žijúcich v zahraničí pripravuje ďalší ročník Stálej konferencie Slovenská republika a Slováci žijúci v zahraničí, ktorá sa koná pod záštitou prezidenta Slovenskej republiky Petra Pellegriniho. Uskutoční sa 30. – 31. októbra 2026 v Bratislave.

Osobná účasť na konferencii je z kapacitných dôvodov určená len pre pozvaných hostí. Pre ostatných záujemcov bude konferencia dostupná online prostredníctvom platformy Zoom. Diváci budú môcť sledovať jednotlivé časti programu a zároveň sa zapojiť do diskusie a klásť otázky prostredníctvom platformy Slido.

[VIAC O KONFERENCII](#)

[REGISTRÁCIA NA ONLINE SLEDOVANIE](#)

[AKO VYZERALA STÁLA KONFERENCIA V ROKU 2024?](#)

Výzva na podujatia

Úrad pre Slovákov žijúcich v zahraničí vyhlásil tematickú dotačnú výzvu na rok 2027 zameranú na podporu účasti krajských komunít na vybraných kultúrnych podujatiach organizovaných v gescii, v spolupráci alebo partnerstve s ÚŠZZ. Žiadosti o dotáciu je možné podávať prostredníctvom Dotačného informačného systému od 1. do 14. októbra 2026. Výzva sa týka napríklad účasti na Krajanskej nedeľi, Krajanskom dvore, Scénickej žatve či ďalších vybraných podujatiach v roku 2027.

WWW.USZZ.SK

Výzva na rok 2027

Úrad pre Slovákov žijúcich v zahraničí vyhlásil dotačnú výzvu na rok 2027 na podporu aktivít krajských inštitúcií v oblasti vzdelávania, vedy a výskumu, kultúry, informácií a médií. Žiadosti o dotáciu bude možné podávať elektronicky prostredníctvom Dotačného informačného systému od 15. októbra do 13. novembra 2026 do 12:00 hod. Výzva podporí aktivity zamerané na zachovávanie a rozvíjanie slovenského jazyka, kultúry a národného povedomia a na upevňovanie vzťahov krajských komunít so Slovenskou republikou.

WWW.USZZ.SK

Prezentácie z workshopov k dotáciám:

[REGISTRÁCIA NOVÉHO POUŽÍVATEĽA DO DIS A TVORBA PROFILU NOVÉHO SUBJEKTU](#)

[ŽIADOSŤ O DOTÁCIU](#)

[POSKYTOVANIE, ČERPANIE A VYÚČTOVANIE DOTÁCIÍ](#)

Povinná školská dochádzka v zahraničí

Ak dieťa dovŕši šesť rokov veku k 31. augustu príslušného kalendárneho roka (vrátane) a má trvalý pobyt na území Slovenskej republiky, jeho zákonný zástupca je povinný prihlásiť na plnenie povinnej školskej dochádzky v základnej škole na území Slovenskej republiky.

[MINEDU.SK](https://minedu.sk)

Nová metodická príručka pre slovenský jazyk

Príchod detí s iným materinským jazykom do slovenských škôl je čoraz bežnejšou realitou. Metodická príručka NIVaM sprevádza výučbou slovenčiny ako druhého jazyka krok po kroku od vzdelávacích štandardov až po praktické príklady aktivít.

[PORTÁL UČÍME](https://portal.uceime.sk)

Nový režim udeľovania víz pre študentov

Od 1. septembra 2026 nadobudlo účinnosť nové nariadenie vlády SR o záujme SR udeliť národné vízum vybraným skupinám štátnych príslušníkov tretích krajín v oblasti vysokoškolského vzdelávania, výskumu a vývoja, ktoré prináša jednoduchší režim udeľovania národných víz pre vybrané skupiny štátnych príslušníkov tretích krajín prichádzajúcich na Slovensko za účelom vysokoškolského štúdia, výskumu alebo akademickej mobility.

[WWW.USZZ.SK](https://www.uszz.sk)

Výsledky tematickej dotačnej výzvy III. 2026

Na webstránke ÚŠZZ sa nachádzajú protokoly schválených, zamietnutých a vyradených žiadostí o dotáciu v tematickej výzve III. 2026: Výskum, dokumentácia a digitálne sprístupňovanie života a kultúrneho dedičstva Slovákov žijúcich v zahraničí.

WWW.USZZ.SK

Metodické školenia v Austrálii a USA

September priniesol dve významné vzdelávacie podujatia pre učiteľov slovenského jazyka v zámorí, a to v Austrálii a v Spojených štátoch amerických. Spoločným menovateľom bola odborná podpora pedagógov, ktorí pôsobia vo vzdelávacích centrách a víkendových školách v zahraničí, kde slovenský jazyk a vzťah k Slovensku odovzdávajú ďalším generáciám Slovákov žijúcich za hranicami.

WWW.USZZ.SK

Unikátna drevená mapa v Kysáči

Na Základnej škole Ľudovíta Štúra v Kysáči pribudla originálna drevená mapa Slovenskej republiky, ktorá žiakom približuje nielen geografiu Slovenska, ale aj príbehy ľudí prepájajúcich Slovensko s vojvodinskými Slovákmami.

WWW.USZZ.SK

Prvý zvonček v Užhorode

Dňa 1. septembra 2026 sa na Ukrajine slávil Deň vedomostí, ktorý symbolizuje začiatok nového školského roka. Slávnostné podujatie pri tejto príležitosti sa uskutočnilo aj v Užhorodskom lýceu č. 4, kde sa stretli žiaci, pedagógovia, rodičia a pozvaní hostia. Na lýceu sa vyučuje v slovenskom jazyku – v 1. až 4. ročníku vo všetkých predmetoch a od 5. do 11. ročníka je slovenčina samostatný predmet.

WWW.USZZ.SK

Kovačica v Prezidentskom paláci

Kovačické insitné maliarstvo slovenskej menšiny zo Srbska ako súčasť nehmotného kultúrneho dedičstva ľudstva UNESCO je názov výstavy, ktorá aktuálne zaujala miesto v Sala Terrena na prízemí Prezidentského paláca.

WWW.USZZ.SK

Cez Nadlak je...

V rumunskom Nadlaku sa počas posledného septembrového víkendu, od 25. do 27. septembra 2026, uskutočnil ďalší ročník prehliadky sólistov slovenskej ľudovej piesne Cez Nadlak je.... Podujatie patrí už tradične medzi významné kultúrne podujatia slovenskej komunity v Rumunsku a každoročne vytvára priestor na prezentáciu slovenského folklóru, ľudovej piesne a tradícií.

WWW.USZZ.SK

Cesty novej diaspóry

Nový prieskum Výskumnej a inovačnej autority (VAIA) prináša pohľad na to, ako uvažujú vysokokvalifikovaní Slováci žijúci v zahraničí – tzv. nová slovenská diaspóra.

Približne 400-tisíc Slovákov odišlo za hranice najmä za prácou a vzdelaním po roku 1989 a po vstupe Slovenska do Európskej únie v roku 2004. Podľa prieskumu plánuje návrat na Slovensko v horizonte troch rokov 10 % respondentov a v dlhšom horizonte 18 %.

WWW.USZZ.SK

Nový podcast o Slovákoch v zahraničí

Odišli sme je podcast prinášajúci príbehy Slovákov žijúcich v zahraničí. Rozhovory o dôvodoch odchodu, živote v novej krajine, vzťahu k domovu a slovenskej identite približujú skúsenosti rôznych generácií Slovákov vo svete. Podcast začal príbehmi zo Spojených štátov. Nové epizódy vychádzajú každé dva týždne.

[SPOTIFY](https://open.spotify.com/show/odišli-sme)

Slováci a svet

Viac ako 600 príbehov slovenských osobností žijúcich a pôsobiacich vo svete ponúka web Slováci a svet na portáli Túlačky. Nájdete tu osobnosti z oblasti vedy, kultúry, umenia, biznisu či verejného života a ich príbehy o tom, ako slovenské korene sprevádzajú úspešných Slovákov ďaleko za hranicami Slovenska. Objavte príbehy Slovákov vo svete, ktoré možno ešte nepoznáte.

TULACKY.NET

Partneri pre Slovákov vo svete

Slovenský filmový ústav

O slovenské filmové dedičstvo sa už od svojho vzniku v roku 1963 stará Slovenský filmový ústav (SFÚ), jediná štátna inštitúcia svojho druhu na Slovensku. Jeho činnosť zahŕňa široké spektrum aktivít od zhromažďovania, uchovávania a ochrany filmových a audiovizuálnych diel, cez ich obnovu a digitalizáciu, až po výskumnú, dokumentačnú, publikačnú a vzdelávaciu činnosť. Poslaním SFÚ je aj zabezpečovať, aby sa slovenské filmy dostali k divákovi doma i v zahraničí.

Slovenská kinematografia tak pravidelne prekračuje hranice Slovenska a nachádza si cestu k divákovi po celom svete. V uplynulom roku sa predstavila na festivaloch a filmových prehliadkach napríklad v Sydney, Berlíne, Varšave, Viedni, Helsinkách, Toronte či Los Angeles. Nejde pritom iba o veľké medzinárodné festivaly. Slovenské filmy sa dostávajú aj do kultúrnych centier, filmových klubov či na univerzity a sú súčasťou podujatí, ktoré pripravujú slovenské inštitúty, veľvyslanectvá a krajanské spolky. Aj vďaka nim sa kinematografia dostáva bližšie k slovenským komunitám žijúcim v zahraničí.

Pre krajanov môže mať takáto dostupnosť slovenskej kinematografie osobitný význam. Film totiž dokáže sprostredkovať Slovensko nielen prostredníctvom jazyka, ale aj cez príbehy, ľudí, krajinu, históriu, tradície či každodenný život. Staršie diela uchovávajú obraz Slovenska a Československa v období, ktoré už mladšie generácie nezažili, zatiaľ čo súčasná tvorba prináša pohľad na spoločnosť a témy, ktorými žije Slovensko dnes. Pre mladšie generácie krajanov môže byť film navyše prirodzenou a atraktívnou cestou, ako sa zoznamovať s príbehmi krajiny svojich rodičov či starých rodičov.

Na otázky o tom, prečo má slovenský film svoje miesto aj medzi Slovákami žijúcimi v zahraničí, aké možnosti SFÚ ponúka krajanským spolkom pri organizovaní filmových projekcií a ako môže kinematografia sprostredkovať slovenskú kultúru aj mladším generáciám nám odpovedali riaditeľ Národného kinematografického centra Slovenského filmového ústavu Rastislav Steranka a jeho kolega Tomáš Hudák.

WWW.USZZ.SK

WWW.SFU.SK

Kalendár podujatí

Na webe ÚSZZ nájdete Kalendár krajských podujatí, ktorý prináša prehľad kultúrnych, vzdelávacích aj spoločenských akcií Slovákov doma i v zahraničí. Kalendár je priebežne aktualizovaný, sledujte ho pravidelne a nenechajte si ujsť žiadnu zaujímavú príležitosť.

Čo sa deje na Slovensku a vo svete?

- 7. – 11. októbra 2026 – Festival českej a slovenskej filmovej tvorby pre deti (Praha, Česká republika)
- 7. októbra 2026 – Krajina pirátov (Praha, Česká republika)
- 7. októbra 2026 – Vernisáž výstavy Ihlou a dlátom (Praha, Česká republika)
- 9. októbra 2026 – Diskusia Cesta do (ne)známa 1 (Londýn, Veľká Británia)
- 9. októbra 2026 – Krajší svet alebo skončila doba uhoľná
- 9. októbra 2026 – M. R. Štefánik – Z lavice k hviezdám (Praha, Česká republika)
- 9. októbra 2026 – Diskusia Cesta do (ne)známa 2 (Londýn, Veľká Británia)
- 10. októbra 2026 – Obnova Uličkového domu (Poľný Berinčok, Maďarsko)
- 10. októbra 2026 – Odhalenie Pamätnej tabule venovanej Jánovi Fuzikovi (Budapešť, Maďarsko)
- 10. októbra 2026 – Spievanky, spievanky (Lug, Srbsko)
- 11. októbra 2026 – Cesta do (ne)známa (Bradford, Veľká Británia)
- 13. októbra 2026 – Krajské stretnutie (Sydney, Austrália)
- 16. – 18. októbra 2026 – Oslavy pri príležitosti 150. výročia narodenia Jána Čaploviča (Kovačica, Srbsko)
- 17. októbra 2026 – Povedz mi ako sa to robí... Ale po slovensky (Mníchov, Nemecko)
- 17. októbra 2026 – 6. Tanečný dom slovenského folklóru (Ostrava, Česká republika)
- 21. októbra 2026 – Konkurz do FS Limbora New York (New York, USA)
- 30. – 31. októbra 2026 – ONLINE sledovanie Stálej konferencie 2026 (online)
- 31. októbra 2026 – Dušičky so SVCSM (Manchester, Veľká Británia)
- 7. novembra 2026 – Detský festival slovenských ľudových piesní Rozospievané klenoty (Kovačica, Srbsko)

LINKY A VIAC UDALOSTÍ

[WWW.USZZ.SK](http://www.uszz.sk)

Stručne: Krajanovia a diplomacia

Na oslavách 100. výročia slovenskej komunity vo Windsor-Essex County v provincii Ontário v Kanade veľvyslankyňa Viera Grigová 19. septembra 2026 odovzdala pamätnú striebornú medailu ministra zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky Irene Timko za dlhoročnú prácu pre krajanovú komunitu a šírenie dobrého mena SR v zahraničí.

Projekcie slovenských filmov na zastupiteľských úradoch patria k tradičným aktivitám pre krajanov. Veľvyslanectvo SR v Berne 10. septembra 2026 zorganizovalo krajanovú večer spojenú s premietaním filmu Šampión o živote legendárneho krasokorčuliara Ondreja Nepelu. V Slovenskom gymnázii, základnej škole, materskej škole a kolégiu v Békešskej Čabe bola 8. septembra 2026 otvorená panelová výstava Úspešný príbeh M. R. Štefánika, ktorú doplnilo premietanie filmu Cesta do nemožna. Novú kultúrnu sezónu otvoril 23. septembra 2026 filmovým večerom aj Slovenský inštitút v Ríme, ktorý uviedol slovensko-rakúsky film Perla.

Téma Ornamenty a vzory z regiónov Slovenska zaujala viac ako sto krajanovských detí a ich poľských spolužiakov. Vernisáž ocenených prác sa uskutočnila 6. augusta 2026 v priestoroch Slovenského inštitútu vo Varšave. Po predstavení v Podwilku a Varšave výstava poputuje do Krakova, Nowej Bielej, Łapsz Wyżných, Kacwinu a Jablonky. Výtvarnú súťaž pravidelne organizuje mesačník Spolku Slovákov v Poľsku Život v spolupráci so SI Varšava.

V septembri Generálny konzulát SR v New Yorku podporil a zabezpečil viacero podujatí pre krajanovú komunitu vrátane aktivít sprevádzajúcich týždeň Valného zhromaždenia Organizácie Spojených národov. V spolupráci s organizáciou Slovak PRO usporiadal 10. septembra 2026 aj spomienkový večer The Unbroken Spirit of 9/11. Podujatie spojilo vernisáž fotografií Paula Martinku, oceňovaného newyorského fotoreportéra slovenského pôvodu, s diskusiou Personal Reflections on September 11, na ktorej vystúpili autor fotografií, veľvyslanec SR v USA Andrej Droba a bývalý predstaviteľ newyorskej polície Joe Fox (na snímke). Foto: GK SR New York.

WWW.MZV.SK

Príbehy osobností: Štefan Daňo

Srdce pre dolnozemských Slovákov

Štefan Daňo patrí k osobnostiam oceneným pri príležitosti Pamätného dňa Slovákov žijúcich v zahraničí v roku 2026. Jeho meno sa spája predovšetkým s dlhoročným pôsobením v Békešskej Čabe, kde ako generálny konzul Slovenskej republiky venoval významnú časť svojej diplomatickej práce slovenským komunitám žijúcim na Dolnej zemi. Nebola to preňho iba služobná pôsobnosť, postupne sa stala priestorom, v ktorom sa usiloval prepájať Slovákov v Maďarsku s ich historickou vlasťou, podporovať ich kultúrny a spoločenský život a pomáhať vytvárať podmienky na zachovanie slovenského jazyka, tradícií a národného povedomia.

WWW.USZZ.SK

In memoriam: Andrej Soja

Dňa 2. októbra 2026 zomrel v Kacvíne vo veku 87 rokov dlhoročný kacvínsky organista, hudobník a nositeľ slovenských hudobných tradícií Andrej Soja. Rodák z Kacvína zasvätil hudbe viac ako osem desaťročí a významnou mierou sa podieľal na zachovávaní slovenského kultúrneho a hudobného života v obci.

WWW.ZIVOT.PL

